

SAŽETAK PRESUDE

F.G. PROTIV ŠVEDSKE OD 23. OŽUJKA 2016. GODINE ZAHTJEV BR. 43611/11

Švedske vlasti bile su dužne procijeniti posljedice preobraćenja iranskog državljanina na kršćanstvo prije nego su odlučile o protjerivanju u Iran

ČINJENICE

Podnositelj zahtjeva iranski je državljanin koji trenutno živi u Švedskoj. Podnositelj je u Švedskoj tijekom studenog 2009. godine podnio zahtjev za azil u kojemu je naveo da je u Iranu bio politički aktivan protiv vladajućeg režima. Istaknuo je da je od 2007. godine sudjelovao u studentskom pokretu pomažući pri izradi i objavi internetskih stranica koje su kritizirale stanje u državi. Podnositelj je uhićen tri puta i to u travnju 2007. te lipnju i rujnu 2009. godine. Podnositelj je pobjegao iz države nakon što su ga nadležne vlasti pozvale da se pojavi pred Sudom revolucije u studenom 2009. godine. U svom zahtjevu za azil, dodatno je istaknuo kako se po dolasku u Švedsku preobratio na kršćanstvo, ali to nije ni pred Migracijskim odborom ni pred Migracijskim sudom htio isticati kao razlog za ostvarivanje azila, jer je smatrao kako se radi o osobnoj stvari.

Migracijski odbor je odbacio podnositeljev zahtjev odlukom koju je naknadno u lipnju 2011. godine potvrdio i Migracijski sud. Švedske vlasti zaključile su da iako je podnositelj pretjerivao u kritiziranju vladajućeg režima, ono nije bilo većih razmjera te stoga nije ni postojala potreba za odobravanjem azila u Švedskoj. Da se nije radilo o značajnijim kritikama ukazuje i činjenica da nakon studenog 2009. iranske vlasti nisu više zahtijevale od podnositelja da se pojavi pred Sudom revolucije niti su svoje aktivnosti usmjerile na ostatak njegove obitelji u Iranu. Švedske vlasti nisu međutim ispitivale podnositeljevo preobraćenje na kršćanstvo budući da navedeno nije naveo kao značajan razlog za ostvarivanje prava na azil.

Budući da je odbačen podnositeljev zahtjev za azil podnesen na temelju političkih razloga, podnositelj je zatražio odgodu protjerivanja pozivajući se na preobraćenje na kršćanstvo kao na novu okolnost koju treba uzeti u obzir. Švedske vlasti su odbile podnositeljev zahtjev uz obrazloženje da njegovo preobraćenje ne predstavlja novi razlog koji bi zahtijevao ponovno ispitivanje slučaja. Međutim, do odgode protjerivanja podnositelja došlo je na temelju privremene mjere koju je Sud odredio u kolovozu 2011. godine sukladno Pravilu 39. Poslovnika Suda sve do donošenja konačne odluke u ovom predmetu.

PRIGOVORI

Pozivajući se na čl. 2. i čl. 3. Konvencije, podnositelj je prigovarao da će u slučaju protjerivanja u Iran biti izložen opasnosti od kaznenog progona i smrtne kazne zbog političke prošlosti i preobraćenja na kršćanstvo. Vijeće je presudom od 16. siječanja 2014. godine utvrdilo kako nije došlo do povrede navedenih konvencijskih prava jer podnositelj nije uspio dokazati stupanj opasnosti od kaznenog progona i smrtne kazne koji bi zahtijevao

ostvarivanje prava na azil u Švedskoj. Nadalje, ostavilo je na snazi privremenu mjeru sve do konačnosti te presude.

Podnositelj je podnio zahtjev za podnošenje predmeta Velikom vijeću. Brojne međunarodne organizacije koje se bave zaštitom ljudskih prava, sudjelovale su u postupku pred Velikom Vijećem kao treće stranke. Primjerice, Europsko vijeće za izbjeglice i prognanike (ECRE), Visoki povjerenik Ujedinjenih naroda za izbjeglice, Međunarodna komisija pravnik (ICJ), itd.

OCJENA SUDA

Švedska Vlada podnijela je zahtjev za brisanje predmeta s liste zbog toga što nalog za izručenje više nije bila na snazi. Veliko vijeće odbilo je taj zahtjev, smatrajući da iako podnositelj ima mogućnost ponovno podnijeti zahtjev za azil, on nije potpuno izgubio status žrtve. Podnositelj se trenutno nalazi u neizvjesnosti budući da mu nije odobren zahtjev za azil ni boravište u Švedskoj. Stoga je Veliko vijeće zaključilo kako postoje posebne okolnosti koje zahtijevaju dodatno ispitivanje slučaja.

U odnosu na podnositeljeve političke aktivnosti u Iranu

Prije svega, Veliko vijeće je ustanovilo da podnositelju ukoliko bude izručen u Iran, ne prijete opasnost koja je posljedica opće situacije u toj zemlji.

Prilikom odlučivanja o zahtjevu za azil, švedske vlasti uzele su u obzir podnositeljevu političku aktivnost u Iranu usmjerenu protiv vladajućeg režima i činjenicu da je u nekoliko navrata bio uhićen te pozvan pred iranski sud. Prilikom procjenjivanja cjelokupnog slučaja, švedske vlasti su ustanovile kako podnositelj nije politički oponent iranske vlasti niti su njegove kritike bile većih razmjera pa su stoga zaključile kako ne postoji potreba za pružanjem azila u Švedskoj. Navedeno su švedske vlasti potkrijepile činjenicom da nakon studenog 2009. iranske vlasti nisu više zahtijevale od podnositelja da se pojavi pred Sudom revolucije niti su svoje aktivnosti usmjerile na ostatak njegove obitelji u Iranu. Veliko vijeće prihvatilo je obrazloženja švedskih vlasti te naglasilo kako nije primijetilo nikakve nepravilnosti prilikom vođenja postupka za odobravanje azila. Isto tako, ništa nije ukazivalo da švedske vlasti nisu uzele u obzir opasnosti od lišavanja slobode podnositelja odmah po dolasku na iranski aerodrom.

Sukladno navedenom, Veliko Vijeće zaključilo je da u slučaju protjerivanja iz Švedske, ne postoji opasnost od povrede čl. 2. i čl. 3. Konvencije na temelju njegove političke aktivnosti u Iranu.

U odnosu na podnositeljevo preobraćenje na kršćanstvo

S obzirom na brojna znanja i vještine koje podnositelj posjeduje, Sud teško prihvaća mogućnost da podnositelj nije bio svjestan opasnost kojoj su preobraćenici izloženi u Iranu. Isto tako, Sud je zaključio kako je podnositelju morala biti objašnjena opasnost kojoj bi mogao biti izložen u slučaju preobraćenja.

Sud je istaknuo kako su Migracijski odbor i Migracijski sud znali da se podnositelj preobratio s islama na kršćanstvo te kako stoga pripada grupi ljudi koja bi u slučaju povratka u Iran mogla biti izložena opasnosti. Međutim, budući da podnositelj nije zatražio azil na temelju preobraćenja, švedske vlasti nisu detaljno ispitivale razloge zbog kojih je do preobraćenja

došlo niti ozbiljnost njegovih uvjerenja, način na koji je prakticirao kršćanstvo u Švedskoj niti kako bi ga prakticirao u Iranu u slučaju protjerivanja. Nadalje, niti u ponovljenom postupku, preobraćenje nije uzeto u obzir kao nova okolnost koja bi zahtijevala ponovno ispitivanje slučaja. Švedske vlasti stoga nikada nisu napravile procjenu rizika kojem bi podnositelj bio izložen u Iranu zbog preobraćenja na kršćanstvo. Stoga je Sud zaključio da su švedske vlasti sukladno prirodni čl. 2. i 3. Konvencije, dužne samoinicijativno ponovno ispitati sve okolnosti slučaja, bez obzira na podnositeljeve radnje.

Pored toga, podnositelj je Sudu uputio čitav niz podnesaka koji nikada nisu bili podneseni švedskim vlastima. Posebice dvije pisane izjave – izjavu od 13. rujna 2014. godine o načinu prakticiranja kršćanstva u Švedskoj te kako ga namjerava prakticirati u slučaju povratka u Iran te izjavu od 15. rujna 2014. godine pribavljenu od njegovog pastora. Uzimajući u obzir navedene izjave te cjelokupnu dokumentaciju, Sud je zaključio da je podnositelj dovoljno uvjerljivo dokazao da je njegov zahtjev za azil radi preobraćenja zahtijevao procjenu švedskih vlasti. Navedenu dokumentaciju su švedske vlasti trebale uzeti u obzir kao i razvoj cjelokupne situacije u Iranu te okolnosti podnositeljevog slučaja.

Slijedom navedenog, Sud je utvrdio kako će doći do povrede čl. 2. i 3. Konvencije ukoliko švedske vlasti protjeraju podnositelja natrag u Iran bez nove procjene rizika kojemu bi podnositelj mogao biti izložen u Iranu radi preobraćenja.

PRAVIČNA NAKNADA

33.742,00 EUR – na ime troškova postupka

Ovaj sažetak izradio je Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava. Sažetak ne predstavlja službeni dokument Europskog suda za ljudska prava te ne obvezuje taj Sud

© Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava.